

## **Рекомендації здобувачам освіти щодо недопущення вербування та залучення їх до диверсійної діяльності**

Російські спецслужби для досягнення цілей щодо дестабілізації ситуації в Україні будь-якими способами використовують для цього українських дітей, у тому числі застосовуючи психологічний тиск, маніпуляції та фінансове заохочення для вербування дітей через Telegram-канали, обіцяючи їм «легкі» заробітки за виконання певних завдань (*завдання від російських кураторів можуть варіюватися від малювання провокативних графіті та розклеювання дискредитуючих листівок проти ЗСУ до більш серйозних дій, як підпалення трансформаторів або автомобілів військових, поліцейських тощо*).

Наразі рф вербує неповнолітніх для підпалу автівок військовослужбовців ЗСУ, правоохоронних органів, трансформаторних підстанцій, відділень «Укрпошти», обіцяючи за це винагороду. Пропонують такий «заробіток» підліткам через соціальні мережі, месенджери. Така ситуація та вербування українських дітей – черговий спосіб рф дестабілізувати ситуацію в Україні.

**Вербувальники** – досвідчені маніпулятори. Вони намагаються зіграти на людських почуттях та слабкостях. Спочатку схиляють співрозмовників до надання безневинних послуг, а потім поступово їх вербують і підбурюють до деструктивних та злочинних дій.

Варто пам'ятати при спробі «легкого заробітку», як діти, так і їх батьки будуть притягнуті до відповідальності. А саме, оскільки дані «замовлення» надходять з території рф вони кваліфікуються за статтею 113 (Диверсія) Кримінального кодексу України та караються позбавленням волі на строк 15 років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією майна, за умов воєнного стану.

### **Потрібно!!!**

**Бути обережним в Інтернеті та соціальних мережах.** Соцмережі — це дуже складні застосунки. Для повноцінної роботи вони запитують доступ майже до всієї особистої інформації. Це може бути як мінімум доступ до фото галереї, доступ до файлової системи взагалі, до ваших контактів, до камери, до мікрофона, до інтернет-з'єднань, до інформації про телефон. Тому встановлюючи будь-який додаток на телефон переконайтесь у його безпечності.

**Бути обачними із пропозиціями, які пропонуються незнайомцями.** Навіть якщо людина стверджує, що їй можна довіряти, краще бути обачним та утриматися від надмірно близького спілкування та у разі пропозицій сумнівного характеру, особливо заробити «великі кошти», одразу повідомляти про таке спілкування до поліції, зробивши скріншоти переписки і зафіксувати ідентифікуючий нікнейм того, хто пропонує заробіток.

Дітям необхідно повідомляти про будь-які пропозиції, підозрілі нові знайомства батькам, педагогам та поліції.

Поширювати інформацію тільки з офіційних ресурсів.

**Якщо дитину намагаються залучити до протиправної діяльності:**

Дати чітко зрозуміти, що ви не хочете співпрацювати (на всі запитання треба відповідати «Ні». У жодному разі нічого не обіцяти та не погоджуватися).

**Уникайте контактів із підозрілими людьми:**

Не погоджуйтеся на зустрічі з незнайомцями. Завжди повідомляйте дорослих про такі запрошення.

**Повідомляйте про підозрілі ситуації:**

Якщо отримуєте дивні пропозиції або помічаєте щось підозріле, негайно скажіть батькам чи вчителям.

**Будьте обережними в соцмережах:**

Не публікуйте інформацію, яка може зацікавити злочинців.

Використовуйте налаштування приватності для обмеження доступу до особистої інформації.

**Навчайтеся розпізнавати маніпуляції:**

Звертайте увагу на ознаки обману: пропозиції швидкого збагачення, прохання виконати прості завдання з подальшими вимогами.

### **Куди можна звернутися у разі надходження пропозицій дитини щодо залучення її до диверсійної діяльності**

Інформацію про можливі факти протиправної діяльності негайно необхідно повідомити поліції за телефонним номером екстреної служби «102» або заповнити форму зворотного зв'язку на сайті кіберполіції.

Telegram-канал «Брама», в якому щодня дають інформацію про блокування різних акаунтів в соцмережах, де дезінформують, вчиняють протиправну діяльність, шахрайство. В цьому Telegram-каналі є інформація, як вберегтися від певних методів шахрайства, а також як захистити себе та свою сторінку в соціальній мережі.

Сьогодні кібер- та загрози із вербування виявляють різні державні та недержавні організації, які спеціалізуються на безпеці та протидії інформаційним і фізичним загрозам. Основні з них: Кіберполіція, Служба безпеки України (СБУ), Національний координаційний центр кібербезпеки (Рада національної безпеки і оборони України), Міністерство оборони України, волонтерські та приватні організації, звичайні громадяни.

Але вони просять про допомогу й українців: можна долучитись до блокування телеграм- та ютуб-каналів, фейсбук-груп, інстапрофілів, які поширюють дезінформацію, а також дані про місця дислокації ЗСУ.

Для цього варто звернутись у **чатбот StopRussia | MRIYA**, надіслати відомості про виявлені ресурси, щоби їх перевірили та заблокували.

**Канал «StopRussia | MRIYA» <https://t.me/+rPL5V0CMx0NIOTky>**

Канал – це головна інструкція та засіб комунікації з підписниками щодо блокування, а також платформа, де щоденно та систематично надаються онлайн-завдання для підписників, актуальні новини та свіжа інформація, у тому числі навчальні матеріали по кібергігієні та протидії шахрайству.

**Бот «StopRussia | MRIYA»** <https://t.me/stopdrugsbot>

Приймає інформацію про фейкові ресурси, котрі перевіряються модераторами та відправляються на блокування в Телеграм-канал. У розділі «Надіслати скаргу на ресурс» – кожен може долучитися до блокування ресурсів окупанта.

Має чатботи і СБУ. В один із них, «Знайди зрадника» [https://t.me/Traitor\\_Search\\_bot](https://t.me/Traitor_Search_bot), можна надсилати інформацію про людей, які співпрацюють із російськими загарбниками, про інтернет-агентів, що передають ворогові інформацію чи поширюють контент на його підтримку.